

Oe

Ex A

(Ref., matr.)

Alm

ETT SKEPPSBROHUS

OCH

EN KASSÖR.

af
[Alm, Leopold]

Pris: 50 öre.

Säljes i Fruktboden N:o 20 vid Stora Nygatan, Tobaksboden i
hörnet af Hötorget och Gamla Kungsholmsbrogatan, Tobaksbodarne
N:o 59 vid Regeringsgatan, N:o 25 Storgatan och N:o 34 Göthgatan
samt Bagareboden N:o 6 Hornsgatan.

01085

Småtryck

B 785/44

STADSMUSEET

STADSMUSEET

STADSMUSEET

STADSMUSEET

ETT SKEPPSBROHUS

OCH

EN KASSÖR.

Vid Skeppsbron i Stockholm ligger ett hus med ståtligt utseende — ett riktigt palats. Det har egts, från far till son, af en gammal firma, tillhörande gräddan af skeppsbroadeln. Huset har gjort ofantliga affärer och rört sig med millioner — det påstås 40 millioner årligen. Det har dock aldrig utmärkt sig för generositet, och så hederligt det vill anses vara, har det i dessa dagar gjort en affär, som icke är synnerligen rekommenderande.

En kassör på firmans kontor kom på en balans af 164,000 riksdaler. Då kassabristen upptäcktes, sökte man arrangera saken, och kassören gaf ifrån sig valutor på omkring 100,000 riksdaler. Men den stora firman nöjde sig icke dermed, utan tog sig till att söka förmå ett par släktingar till kassören — hans hustrus far och hans broder — att pungta ut med penningar. De voro äfven villige dertill, men då det fattades 4,000 riksdaler i den summa, firman fordrat, var skeppsbrohuset så ignobelt, att det lemnade sin kassör i polisens händer. Om firman anlitat lagen genast, för att befordra den brottslige till straff, så hade derom icke varit något att anmärka, men att vilja ockra på den olyckliges anförvandter och, sättande knifven på strupen på dem, säga: Er måg och er broder har försnillat 164,000 riksdaler och endast återburit 100,000 riksdaler; betala ni nu 20,000 riksdaler och han får gå fri; hvarom icke så göra vi honom och hans hustru jemte deras barn olyckliga; —

se detta må vara skeppsbromoral, men moral i vanlig mening är det icke.

Vi meddela, i sammanhang med denna skizz, en kort berättelse om rättegången emellan Tottie & Arfwedsson och deras kassör Noring.

Noring hade varit anställd hos Tottie & Arfwedsson sedan 1850 såsom bokhållare. 1859 blef han kassör. Ett par år derefter började Noring taga penningar ur kassan för att lemna lån åt vänner och bekanta. Bland dem var en af cheferne för huset Tottie & Arfwedsson, Carl Arfwedsson *), nu i Paris **), hvilken tog ur kassan 14,500 riksdaler, som icke blefvo återbetalade. Till sin morbror, som 1862 var innehafvare af Stora Björknäs på Wermdön, lånade Noring 30,000 riksdaler, som dock till stor del bestod af besparingar å hans lön. Då hans slägtinge icke kunde betala sin skuld, köpte Noring af honom egendomen för 70,000 riksdaler. Till förbättrande af egendomen utgaf Noring 50,000 rdr, som han till en del tog ur kassan. Samtidigt tillhandlade han sig af sin morbror ett hus vid Björngårdsbrunnsgatan, som kostade 53,000 rdr, men hvarvid han icke hade andra utgifter, än att han inlöste ett par in-teckningar å tillsammans 10,000 rdr. Dessutom inköpte Noring diverse aktier.

Den 27 April upptäcktes balancen af husets egentliga chef Hr Sutthoff. Att bristen i kassan icke förr kom i dagen, härledde sig deraf, att, vid några inventeringar, No-

*) C. Arfwedsson var då prokurator för firman.

**) Det påstås dock att C. Arfwedsson alltid varit i beredskap att begifva sig till Amerika, i fall hans höraude inför svenska domstolarne skulle ifrågakomma. Somliga säga att han redan rest till Amerika.

ring genom lån betäckt balancen och att någon revidering icke egt rum sedan början af 1865.

Tottie & Arfwedsson inbillade nu kassör Noring, att saken skulle i godo biläggas, om denne öfverlemnade till firman allt hvad han egde och dessutom vidtalade sin svärfar och sin bror att till handelshuset erlægga 20,000 rdr. Kassören, som endast af lättsinne förskingrat penningarne, omfattade med begärlighet detta förslag och gaf ifrån sig valutor för omkring 100,000 rdr.

Ett ombud för firman, protokollssekreteraren Åkerstedt, och konsul Arfwedssons ena son, Alfred, reste genast derefter till Götheborg för att förmå Norings svärfader, possessionaten Claesson, samt hans bror, possessionaten E. Noring, att till firman Tottie & Arfwedsson kontant utbetala 20,000 rdr, då firman, i sådan händelse, icke skulle föra någon ansvarstalan mot kassör Noring. Då likväl hrr Claesson och E. Noring icke kunde för tillfället disponera denna summa, utan erbjödo sig att utgifva skuldförbindelser: Claesson å 12,000 och E. Noring å 4,000 rdr, så afbröto skeppsbrobankirerna alla underhandlingar och läto arrestera kassören, sedan denne, vid ett förhör inför Polis-kammaren, erkänt att han förskingrat firman tillhörige medel.

Sedermera anhängiggjordes saken vid Stockholms Rådhusrätts tredje afdelning. Kassör Noring hade till rättegångsbiträde antagit Notarien Synnerberg.

Af hvad under ransakningarne upplysts, är utom allt tvifvel, att kassör Noring icke kunnat komma att stånda ansvar för olofligt tillgrepp, om han från början försvarat sig efter den plan, hans sakförare sedan följde. Men det var för sent. Han hade påtagit sig för

mycket och kunde icke undgå att få å sig, af allmänna åklagaren, yrkadt ansvar för första resan stöld, till värde af mer än 1,000 rdr.

Se här hvad Norings advokat anförde:

Norings förfarande, att taga penningar ur kassan, kunde icke betraktas såsom olofligt tillgrepp, utan vore snarare att hänföra till lån, när hans mening varit att så fort som möjligt återbetala hvad han tagit och han dessutom erhållit firmans dåvarande prokurator Carl Arfwedssons löfte att begagna sig af kassans medel, under vilkor att han, när så påfordrades, kunde uppvisa full och antaglig säkerhet för dessa lån. Carl Arfwedsson hade också åtskilliga gånger af Noring erhållit penningeförsträckningar ur firmans kassa och af hvilka lån Carl Arfwedsson återbetalt största delen, så att nu endast skulle återstå 14,500 rdr.

Hr Sutthoff erkände äfven under ransakningen, att han, då han upptäckte balancen, funnit tvenne af Carl Arfwedsson utfärdade qvitton å af honom ur kassan erhållna lån. Hr Sutthoff förklarade, att han icke afvetat Norings och Carl Arfwedssons lånetransactioner, ehuru hr Sutthoff måste medgifva, att han före Carl Arfwedssons afresa från Stockholm hört Noring tala om att han af Carl Arfwedsson hade en fordran. Hr Sutthoff sade dock, att han icke lagt någon vikt derpå, emedan han icke trott att Noring lemnat C. Arfwedsson lån af kassans medel*).

Härvid anmärkte dock kassör Noring, att hr Sutthoff så mycket mer måst hafva egt kännedom om att Noring

*) Genom en outhärdad ödets skickelse afstod kassör Norings rättegångsbiträde från att höra redan inför Domstolen uppkallade vittnen, som, enligt hvad saksföraren uppgifvit, skulle kunnat intyga att hr Sutthoff, emot sitt bestridande, verkligen egt kännedom om Norings kassatransactioner med Carl Arfwedsson.

lånat C. Arfwedsson af kassans medel, som hr Sutthoff nog insett att Noring, som endast haft i lön 3,500 rdr årligen, utom sista året, då lönen uppgick till 4,000 rdr, icke kunnat af egna tillgångar låna Arfwedsson 14,500 rdr. — Vidare anmärkte kassör Noring, att då, under den tid han varit kassör hos Tottie & Arfwedsson, omkring 300 millioner riksdaler gått genom hans händer, han lätteligen kunnat missräkna sig*).

Vi få nu göra en vigtig anmärkning, som, besynnerligt nog, icke blifvit framhållen hvarken af kassör Noring eller hans rättegångsbiträde Notarien Synnerberg. Att Noring icke framställt den, undra vi icke på, då han tyckes vara alldeles bortkommen, men man hade väntat, att den frambragts af en sakförare, som har namn om sig att vara både skicklig och fyndig.

Firman Tottie & Arfwedssons egentliga chef, hr Sutthoff, har inför Domstolen förklarad, att Carl Arfwedsson icke egde den ringaste rätt att för egen del requirera penningar ur kassan, hvarföre ock firman sökt göra troligt, det Carl Arfwedsson skulle råkat taga ut för mycket (hela 14,500 rdr) af sin lön. Enär nu Carl Arfwedsson likafullt bevisligen haft transactioner med Noring och all anledning är för handen, det Carl Arfwedsson, i kompani med Noring, olofligen använt kassans medel, så är ovilkorligen Carl Arfwedsson Norings medbrottsling. Hvarföre inkallas då icke Carl Arfwedsson?

Om två personer på ett kontor, af hvilka den ene är kassör, gemensamt förskingra kassamedel, så är det klart att begge skola därför stånda ansvar. Arfwedsson slipper nu undan, så framt icke kassör Noring under ransakningen

*) Denna anmärkning är icke så alldeles obefogad, då flera kassörer i banker och på enskilda kontor hafva s. k. missräkningspenningar.

i Svea Hofrätt, der målet nu är anhängiggjort, fordrar Carl Arfwedssons hörande personligen, hvilket icke kan förvägras.

Rådhus-Rätten utagerade målet den 11 Juni, då Noring förklarades skyldig att hållas till straffarbete i 2 år och 6 månader samt att i 7 år vara förlustig medborgerligt förtroende. Denna dom grundades på Norings egen bekännelse inför Poliskammaren, att hafva tillgripit 164,277 rdr 75 öre, derifrån nu af Domstolen afräknades 14,500 rdr, som Noring af kassans medel lemnat till Carl Arfwedsson, och hvilken transaction blifvit af firman godkänd.

